

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології

Г.Ф.Морошкіна
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2023 р.

**СЛІЛ МЕТОДОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

циклу професійної підготовки освітньої програми

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша -
англійська

**Укладач: Надточій Н.О., канд.пед.наук, доцент кафедри англійської філології та
лінгводидактики**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології

Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол №1 від "31"серпня 2023 р.
В.о.завідувача кафедри англійської філології

Протокол №1 від "31"серпня 2023р
Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології

(підпис)

Н.О.Надточій
(ініціали, прізвище)

(підпис)

О.А.Каніболоцька
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

І.М.Шама
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
магістрський	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студента в межах спеціальності	
	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3 -й	3 -й
		Лекційні	
	Кількість змістових модулів - 4	12 год.	6 год.
		Практичні	
	Кількість поточних контрольних заходів – 8	10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		68 год.	80 год.
Вид підсумкового семестрового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу– навчити студентів основам використання CLIL в освітньому процесі. В умовах інтеграції, глобалізації і високотехнологічного суспільства оволодіння іноземною мовою стало вимогою часу: зокрема, її важливим аспектом вважається набуття інтегративних комунікативних навичок задля можливості професійно-ділового спілкування з представниками інших культур. У зв'язку з цим особливого значення сьогодні набувають дослідження методів викладання іноземної мови. На особливу увагу в контексті функціонального оволодіння іноземною мовою та принципу інтегрованості заслуговує методологія предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL, яка на сьогодні відома та використовується майже в усьому світі для впровадження багатомовної моделі освіти. Методологія CLIL (Content and Language Integrated Learning) – це методологія інтегрованого викладання предмета та іноземної мови. Підхід ґрунтується одночасно на двох фокусах: навчальній дисципліні та іноземній мові, що уможливорює їхнє одночасне викладання і вивчення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- ознайомитись з основами CLIL підходу та порівняти його з іншими освітніми підходами із залученням двох мов;
- вивчити базові теоретичні принципи предметно-мовного інтегрованого навчання, а також його переваги та виклики;
- виокремлювати та використовувати ключові поняття CLIL підходу українською мовою та іншими мовами, зокрема англійською мовою;
- навчитися відбору, адаптації та підготовці текстів відповідно до потреб CLIL;
- навчитися створювати навчальне візуальне середовище (також scaffolding) відповідно до потреб CLIL; та середовище в Інтернеті (наприклад, навчальна платформа для навчального змісту та навчальної діяльності із зворотним зв'язком, місцем для спільного навчання,

- логічним та послідовним макетом);
- ознайомитися з основними видами, стратегіями та інструментами оцінювання;
 - навчитися розробляти та застосовувати певний вид оцінювання в залежності від певної навчальної ситуації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

<i>Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності</i>	<i>Методи і контрольні заходи</i>
1	2
<p>ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-6 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.</p> <p>ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК-12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-13 Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК-10 здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, до генерування нових ідей;</p> <p>СК-11 здатність кваліфіковано проводити наукові дослідження в галузі філології;</p> <p>СК-12 уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційно-освітні технології;</p> <p>СК-13 кваліфіковане володіння методиками та інноваційними підходами щодо форми й змісту викладання іноземних мов та зарубіжної літератури;</p> <p>СК-14 уміння ефективно виконувати усі види викладацької роботи та працювати у викладацькому колективі вищого навчального закладу;</p> <p>ПРН-1 оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;</p> <p>ПРН-7 аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках;</p> <p>ПРН-8 оцінювати історичні надбання та новітні досягнення різних напрямів і шкіл в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках;</p> <p>ПРН-12 дотримуватися правил академічної доброчесності і бути обізнаним у положеннях щодо захисту прав інтелектуальної власності, у заходах запобігання плагіату та відповідальність за нього;</p> <p>ПРН-18 практично використовувати та презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.</p>	<p>Методи:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником).</p> <p>Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проєктів).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів).</p> <p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Теоретичне та практичне тестування за змістовим модулем. <p>Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота, практична робота).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – захист

	розмовних проектів; – індивідуальне завдання (ІЗ); залік.
--	---

Міждисциплінарні зв'язки

Коло питань, що розглядаються в курсі “Методологія CLIL”, є сферою інтересів багатьох наук. Це обумовлює зв'язок даної дисципліни з такими науками, як психологія, педагогіка, сучасні технології навчання, теорія комунікації та іноземна мова.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Цілі CLIL та обґрунтування його використання

Аналіз мови, яка використовується в різних видах CLIL (м'який, жорсткий, модульний). Просунута мовленнєва діяльність. Діяльність на основі наочності, що сприяє розвитку пізнавальних навичок. Аналіз аудиторної діяльності та визначення можливих результатів навчання. Створення плану заходів для сприяння розвитку навичок з окремих предметів (способи взаємодії: увесь клас; групова, індивідуальна роботи).

Змістовий модуль 2: Рамка 4 Cs Койла

Таксономія Блума. Лінгвістична опора (Scaffolding). Складання когнітивної карти (змістової структури) та її термінологія. Аналіз планів уроків за допомогою трьох вимірів CLIL (зміст, мова та когнітивні навички). Вибір інструментальної опори (scaffolding) для конкретної мови.

Змістовий модуль 3: Типи CLIL

Критерії класифікації типів CLIL; Аналіз прикладів трьох моделей CLIL (Hard CLIL, Soft CLIL, Modular CLIL) для визначення відмінностей. Аналіз навчальних моделей у CLIL у початковій, середній та вищій освіті. Моделі CLIL. Варіації навчальних програм у CLIL.

Змістовий модуль 4. Планування CLIL уроку

Принципи структурування уроків CLIL Планування та проведення уроків CLIL. Схема аналізу уроків CLIL. Робота з пірамідою CLIL (Олівер Мейер). Принципи відбору та адаптації матеріалів для уроків. Критерії оцінки матеріалів. Аналіз матеріалів, що стосуються предмета. Практика у відборі та адаптації матеріалів для CLIL з фокусом на виборі текстів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
				о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	
		о/д ф.	з /дист. ф.										
1	15	6	2	4	2	2	-	9	13	5	10	15	
2	15	6	2	2	2	4	-	9	13	5	10	15	
3	15	6	2	4	2	2	-	9	13	5	10	15	
4	15	6	2	2	2	2	-	9	13	5	10	15	
Усього за змістові модулі	60	24	8	12	8	10	-	36	52	20	40	60	
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30			40	
Загалом		90									100		

5. Теми лекційних занять

№ Зміст модулю	Назва теми	Кількість годин
1	Цілі CLIL та обґрунтування CLIL. Мовні вимоги до предмета та змісту;	2
1	Критерії класифікації типів CLIL; Аналіз прикладів трьох моделей CLIL	2
2	Таксономія Блума.	2
3	Лінгвістична опора (Scaffolding).	2
3	3 види іноземної мови, яка використовується на уроках CLIL/	2
4	Критерії оцінки матеріалів. Аналіз матеріалів, що стосуються предмета.	2
Разом		12

6. Теми семінарських занять

№ Зміст.модулю..	Назва теми	Кількість годин
1	Історія виникнення CLIL технології, її переумови.	2
2	Аналіз планів уроків за допомогою трьох вимірів CLIL (зміст, мова та когнітивні навички).	2
2	Використання scaffolding на заняттях. Вибір інструментальної опори (scaffolding) для конкретної мови.	2
3	Моделі CLIL. Варіації навчальних програм у CLIL.	2
4	Принципи структурування уроків CLIL Планування та проведення уроків CLIL	2
Разом		10

Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота студентів включає у себе декілька видів завдань, за виконання кожного з яких студент отримує певну кількість балів. Обов'язковою умовою отримання високого балу за виконання індивідуального завдання є творчий підхід, оригінальність та **своєчасність** представлення завдання.

Реферат (10 балів) передбачає реферування (себто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) двох актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, опублікованих у зарубіжних фахових виданнях англійською мовою. Обсяг реферату – до 5000 знаків. Пряме цитування реферованих джерел заборонене.

Захист плану-конспекту урока (max 10 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт. Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем у Moodle:

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle.

1. Види контролю і система накопичення балів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Письмовий: термінологічний диктант	Термінологічний диктант складається з 4 термінів	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття	Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів - 2				15
2	Письмовий : тестування	Кількість питань – 10.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	5
	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття	Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів - 2				15
3	Письмовий: термінологічний диктант	Термінологічний диктант складається з 4 термінів.	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття	Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів - 2				15
4	Письмовий: термінологічний диктант,	Термінологічний диктант складається з 4 термінів	Правильне формулювання терміну оцінюється в 0,5 балу.	5
	Усний	Демонстрація та захист презентацій за питаннями практичного заняття	Оцінка залежить від повноти відповіді, ступеню орієнтування у матеріалі, відповіді на додаткові запитання.	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів - 2				15
Усього за змістові модулі контр.заходів - 8				60

9. Рекомендована література

Основна:

1. Bently K. The Teaching Knowledge Test Course. Clil Module, Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 130 p.
2. Coyle D. CLIL – A Pedagogical Approach from the European Perspective. URL : https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007%2F978-0-387-30424-3_92
3. Coyle D. CLIL: Planning tools for teachers. University of Nottingham. 2015. 177 p.
4. Coyle D., Hood P. and Marsh, D. CLIL: Content and Language Integrated Learning, Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 184 p.
5. Gabillon Z. Revisiting CLIL: Background, Pedagogy, and Theoretical Underpinnings. URL : <http://journals.openedition.org/ced/1836>

Додаткова:

1. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології <https://ru.osvita.ua/school/method/technol/714/>
2. Beacco, V.-C., Fleming, M., Goullier, F., Thurmann, E., Vollmer, H. The Language Dimension in all Subjects, Council of Europe: Language Policy Unit, 2015. 162 p.
3. Buckley F. Team-teaching: What, why and how? Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2000. 167p.
4. Busse V. CLIL: Content and Language Integrated Learning. URL : https://www.researchgate.net/publication/251576256_CLIL_Content_and_Language_Integrated_Learning
5. Dale, L., Tanner, R. CLIL Activities: A resource for subject and language teachers, Cambridge: Cambridge University Press, 2013. 149 p.
6. Dale, L., Wibo van der Es, Tanner, R. CLIL Skills, ICLON Universitet Leiden, 2011. 272 p.
7. Deller, Sh., Price, Ch. Teaching Other Subjects Through English, Oxford: Oxford University Press, 2007. 159 p.
8. Eurydice Survey. CLIL at School in Europe, Brussels: Eurydice, 2006. 82 p.
9. Haslam L., Wilkin Y., Kellet E. English as an Additional Language London: David Fulton Publishers, 2006. 116 p.
10. Ivanova I. Teacher collaboration in CLIL contexts: challenges and good practices. URL : https://www.researchgate.net/publication/323446188_Teacher_collaboration_in_CLIL_contexts_challenges_and_good_practices
11. Learning Through Languages UK is a national CLIL network which aims to increase the uptake in languages and raise achievement levels across all subjects in schools through bilingual education. URL: <https://learningthroughlanguages.org.uk/>
12. Marsh D. Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory. University of Cordoba, 2012. 552 p.
13. Morin A. 6 models of co-teaching. URL : <https://www.understood.org/articles/en/6-models-of-co-teaching>
14. Morin A. What Is Co-Teaching? URL: <https://www.understood.org/articles/en/collaborative-team-teaching-what-you-need-to-know>
15. Pavón V. Enhancing the quality of CLIL: making the best of the collaboration between language teachers and content teachers. URL : https://www.academia.edu/11100353/Enhancing_the_quality_of_CLIL_making_the_best_of_the_collaboration_between_language_teachers_and_content_teachers
16. Pérez Cañado M.L. CLIL research in Europe: past, present, future. URL : https://www.researchgate.net/publication/254242336_CLIL_research_in_Europe_Past_present_and_future
17. Quartapelle F. Assessment and evaluation in CLIL. Ibis, Como-Pavia, 2012. 176 p.
18. Sandholtz J. Interdisciplinary Team Teaching as a Form of Professional Development. Teacher Education Quarterly. 2000. #27(3). P. 39-50.

19. Schmidt-Unterberger B. The English-medium paradigm: a conceptualisation of English-medium teaching in higher education. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 12 Jul 2018. URL : <https://doi.org/10.1080/13670050.2018.1491949>
20. Sercu L. The introduction of English medium instruction in universities: A comparison of Flemish lecturers' and students' language skills, perceptions and attitudes. *Integrating content and language: Meeting the challenge of a multilingual higher education* . Maastricht: Universitaire Pers, 2004. P. 147-555.
21. Tange H. Caught in the Tower of Babel: university lecturers: experiences with internationalisation. *Language and Intercultural Communication*. 2010. #10:2. P.137 149.

Інформаційні ресурси

1. Effective Collaboration through CLIL URL : <https://www.youtube.com/watch?v=OcLU16DEHvU>
2. European Commission. European Language Policy and CLIL URL: http://p21208.typo3server.info/fileadmin/content/assets/language_teaching/learning_languages/clilbroch_en.pdf
3. Eurydice. Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe . Brussels: Eurydice. URL : <https://op.europa.eu/en/publication-detail/detail/--/756ebdaa-f694-44e48409-21eef02c9b9b>
4. Guidelines for TTCLIL. Teacher development Model. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=52tSuYz8Elc&t=131s>
5. Montalto S.A., Walter L, Theodorou M/, Chrysanthou K. The CLIL Guidebook. URL: <https://www.languages.dk/archive/clil4u/book/CLIL%20Book%20En.pdf>
6. Stoks G. WebQuest: task-based learning in a digital environment. URL: <http://www.babylonia-ti.ch/BABY102/PDF/stoks.pdf>.
7. The International CLIL Research Journal URL : <http://www.icrj.eu>